

ارزیابی عملکرد صندوق بیمه در زیربخش دام و طیور طی سال های اجرای برنامه چهارم توسعه (۸۸-۱۳۸۴)

زهره شعبانی روچی

کارشناس اداره کل مطالعات و بررسیهای اقتصادی

چکیده:

یکی دیگر از زیربخش های تشکیل دهنده بخش کشاورزی زیر بخش دام و طیور است که از نظر تامین پروتئین مورد نیاز رژیم غذایی مردم اهمیت خاصی دارد. تولیدات زیربخش دام در سال ۱۳۸۷ برابر با ۹/۶ میلیون تن، شامل ۸۷۰ هزار تن گوشت قرمز و ۸/۷ میلیون تن شیر بوده است. تولیدات زیربخش طیور نیز برابر با ۲/۲۹ میلیون تن، شامل ۱/۵ میلیون تن گوشت و ۷۲۷/۲ هزار تن تخم مرغ بوده است.

مجموع بیمه گزاران زیربخش دام در سال ۱۳۸۴ برابر با ۱۶۸/۶ هزار نفر بوده که در سال ۱۳۸۸ به ۲۱۷ هزار نفر افزایش یافته است. در زیربخش طیور نیز در سال ۱۳۸۴ تعداد بیمه گزاران برابر با ۲۴/۸ هزار نفر بوده که در سال ۱۳۸۸ به ۳۲/۴ هزار نفر افزایش یافته است. تعداد واحدهای دامی بیمه شده از ۹/۰۹ میلیون واحد دامی در سال ۱۳۸۴ به ۱۴/۱۴ میلیون واحد دامی در سال ۱۳۸۸ افزایش یافته و در زیربخش طیور نیز از ۳۷۵/۷ میلیون قطعه در سال ۱۳۸۴ به ۵۰۱/۸ میلیون قطعه در سال ۱۳۸۸ رسیده است. در زیربخش دام در سال ۱۳۸۴، معادل ۷۶۲/۵ هزار واحد دامی دچار خسارت شده که این تعداد در سال ۱۳۸۸ به ۶۱۸/۹ هزار واحد دامی کاهش یافته است. مجموع حق بیمه های دریافتی از ۱۴۱/۲ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۴ به ۳۰۴/۷ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۷^۱ افزایش یافته و در مقابل، خسارت های پرداختی به این زیربخش در سال ۱۳۸۴ برابر با ۲۷۴/۳ میلیارد ریال بوده که در سال ۱۳۸۷ به ۳۷/۴ میلیارد ریال کاهش یافته است.

در زیربخش طیور نیز مجموع تعداد قطعات طیور خسارت دیده در سال ۱۳۸۴ برابر با ۳۲/۳۸۵ میلیون قطعه بوده که در سال ۱۳۸۸ به ۳۲/۳۸۶ میلیون قطعه رسیده است. مجموع حق بیمه های دریافتی در این زیربخش ۲۱۴/۵ میلیارد ریال در سال ۱۳۸۴ بوده که در سال ۱۳۸۷ به ۶۴۱/۸ میلیارد ریال افزایش یافته است. در مقابل، میزان خسارت های پرداختی به این زیربخش در سال ۱۳۸۴ برابر با ۲۴۶/۹ میلیارد ریال بوده که در سال ۱۳۸۷ به ۴۰۲ میلیارد ریال رسیده است. ارزیابی عملکرد صندوق بیمه در این دو زیربخش با استفاده از روش های نسبت میانگین وجوه و تحلیل پروژة صورت گرفته است.

^۱ - در زمان انجام این مطالعه، آخرین آمارهای مالی گزارش شده تا پایان سال ۱۳۸۷ بوده است.

میانگین درآمد به میانگین هزینه طی سالهای اجرای برنامه چهارم در زیربخش دام برابر با ۰/۹۱ و نسبت منفعت به هزینه در این زیربخش برابر با ۰/۸۳ بدست آمده است. همان طور که مشاهده می شود، با وجود آن که هر دو این شاخص ها در سطح بالایی بدست آمده است، اما همچنان می توان گفت مجموع درآمدهای بدست آمده در این زیربخش نتوانسته مجموع هزینه های آن را پوشش دهد.

در زیر بخش طیور، میانگین درآمد به میانگین هزینه طی سالهای مطالعه برابر با ۱/۴۳ و نسبت منفعت به هزینه طی این سال ها ۱/۳۹ بدست آمده است. زیر بخش طیور، تنها زیربخشی است که این نسبت ها در آن بزرگتر از ۱ بدست آمده و این گویای آن است که در این زیربخش، طی سال های اجرای برنامه چهارم، مجموع درآمدهای کسب شده بیشتر از هزینه های ایجاد شده بوده و خسارت های پرداختی توسط درآمدها جبران شده است. عمده ترین عوامل خسارت زا در زیربخش دام حمله و حوش و بیماریهای شایع دام بوده و در زیربخش طیور، بیماری های شایع طیور عمده ترین عامل خسارت زا به شمار می رود.

کلمات کلیدی: زیربخش دام و طیور، صندوق بیمه کشاورزی، میانگین وجوه دریافتی به پرداختی، نسبت منفعت به هزینه، برنامه چهارم توسعه.